

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) 322

Nr.4 (133) 1971 balandžio 30

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

M i n t y s M O T I N O S D I E N A I

Metai iš metų, kai gegužės mėnesio gamta išsipuošia gražiausiais žiedais, švenčiame Motinos dieną. Tos šventės prasmingumas neabejotinas. Motina yra gyvybės davėja, motina yra meilės įsikūnijimas. Kokios motinos, tokia ir visuomenė. Malonu buvoti šeimoje, kur motina savo aukštumoje.

Žvelgdami į mūsų dienų didžiąsias žmonijos problemas, matome, kad kai kurios jų ypatingai liečia motinas. Jaunimo dabartinė būseną noromis nenoromis kelia susirūpinimą. Neabejotina, jog visais laikais jaunimas buvo neramus, linkęs maištauti, siekti to, ko tėvams pasiekti nepavyko. Tačiau mūsų joje jaunimo kartoje vis tik pastebima daugiau neigimo, negu pažangos siekimo, daugiau noro griauti, negu pastangų kurti. Nepasitenkinama vien griauinant vyresnės kartos kūrybą, bet naikinama save pačius. Narkotikų naudojimas Vakarų pasaulio jaunime yra pasiekęs bauginančio lygio. Kai ieškoma tos nelaimės priežasčių, tai nepaskutinėje vietoje susiduriama su savo pareigų nepajėgusia atlikti šeima ir, aišku, su motina, savo vaikus, tiesa, mylinčia, besistengiančia patenkinti kiekvieną jų užgaidą, bet nesugebančia jiems suteikti taip būtinais reikalingos charakterio stiprybės, be kurios jaunas žmogus nepajėgia įsitvirtinti gerame kelyje ir atsisipirti viliojantiems gyvenimo sukuriams.

Žvelgdami į Vokietijos lietuvių visuomenę, galime pasidžiaugti, kad jos jaunimas dideliu dalimi yra šviesus, nepasiduodas pražūtingajai laiko srovei. Motinos dienos proga yra tikro pagrindo sveikinti lietuvių motiną, pajėgusią savo vaikams įdiegti tikrųjų vertybių pajautimą ir pagarbą joms. Mūsų žvilgsnis tačiau nesustoja vien prie bendrųjų dalykų, o skverbiasi gilyn, ieško, kiek lietuvių motina pajėgia perduoti savo vaikams lietuviškumą. Čia, deja, neįmanoma matyti vien šviesulius, o tenka susidurti ir su nedžiugia tikrove. Yra šeimų, kur tėvas ir motina lietuviai, silpnai vokiškai tepramokę, tačiau su savo vaikais nesikalba gimtąja lietuvių kalba, o griebiasi vokiškosios. Klauku patirti, kad pasitaiko atvejų, jog vaikas norėtų vykti mokytis lietuvių gimnazijon, turi mokslui pakankamai gabumų, bet abu lietuviai tėvai, taigi ir motina, jo neleidžia. Iš kitos pusės malonu žvelgti į daugelį šviesių lietuvių motinų, kurios savo meilę Lietuvai ir lietuviškumui sėkmingai įkvepia savajam atžalynui netgi tada, kai šeimos tėvas yra ne lietuvis.

Moters, o tuo pačiu ir motinos svarbą ir reikšmę pripažįsta visi

maštantieji žmonės. Lietuvių visuomenėje motinai nuo seno skiriama garbinga vieta. Lietuviškosios liaudies dainos neužmiršta motinės sengalvėlės, lygindamos ją net su gyvybę palaikančia ir džiaugsmą teikiančia saulyte, su plačiąja jūra, su vaisingąja žemele. Lietuvių literatūroje, senesnėje ir dabartinėje, moteriai ir motinai skiriama svarbi vieta. Pastaruoju metu Kanadoje net išleistas stambus veikalas apie lietuvių moteris istorijoje ir mituose (Dr. Martynas ir Valerija Anysai, Torontas). Veikalas skirtas lietuviškajam jaunimui susipažinti su tautos herojėmis. Švenčiant Motinos dieną būtų pageidautina ir linkėtina, kad mūsų jaunimas su Lietuvos herojėmis ne tik susipažintų, bet užsidegtų jų ikūnytaisiais idealais ir veiksmingai imtų pats jais gyventi. O lietuvei motinai reikia melsti šviesos ir stiprybės. Ypač toms lietuvišioms motinoms, kurios gyvena svetimuose kraštuose, kurioms buvo lemta net tautiškai mišrią šeimą sukurti.

----- xXx -----

M Ū S Ų B E N D R U O M E N Ė J E
V L B T a r y b o s r i n k i m a i

VLB Valdyba š.m. balandžio 3 Miesau miestely, Bahnhofstr.11, sušaukė Rinkimų komisijos narius pirmo posėdžio. Rinkimų komisijos nariai pasiskirstė pareigomis: pirmininkas dr.J.Gurklevičius, vice-pirmininkas J.Nevulis, sekretorius J.Venys, nariai - A.Banaitis ir Kl.Zakis.

Balsavimo data paskirta 1971 lapkričio 23. Rinkimai bus vykdomi korespondenciniu būdu. Susirašinėjimui rinkimų į VLB Tarybą reikalu naudojamas šis adresas:

Juozas Venys, 6796 Schönnenberg-Kübelberg 1, Postfach 242.

Balandžio 6 visų VLB apylinkių pirmininkams išsiuntinėtas aplinkraštis Nr.1, kuriuo pranešta Rinkimų komisijos sudėtis bei adresas, rinkimų laikas ir būdas ir paprašyta iki birželio 30 atsiųsti pilnateisių apylinkių narių sąrašus.

B r e m e n e

š.m. kovo 21 įvyko vietos LB apylinkės narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo K.Dikšaitis, sekretoriavo Fr.Šlenteris. Apylinkės pirmininkas Br.Skruodis padarė pranešimą apie pr.metų veiklą. 1970 vasario mėn. surengtas Vasario 16-osios minėjimas, o birželio mėn. - Motinos dienos ir birželio trėmimų minėjimai. Nusiskundė narių sumažėjimu, kurio priežastis esanti 1968 vykdyta narių registracija. Tautiečiai vengia pasirašyti persiregistravimo pareiškimus, baimin-damiesi atsakomybės.

Į naują VLB Bremeno apylinkės valdybą išrinkti: pirmininku K.Dikšaitis, išdininku Fr.Šlenteris ir sekretorium J.Dikšaitienė. Kontrolierium išrinktas kun.A.Keleris. Nusmaigstytos gairės ateities veiklai, nutarta padidinti apylinkės narių skaičius.

M ū n c h e n e

nuo kovo 12 iki balandžio 2 Susitikimo namuose (Haus der Begegnung) vyko įvairių tautybių tremtinių, tarp jų ir lietuvių, per 25 metus Vak.Vokietijoje išleistų knygų paroda. Gyva susidomėjimą ja parodė plačioji visuomenė, spauda ir televizija. Ypač gražiai ir gausiai buvo pristatytos lietuviškos knygos. "Freie Presse" pirmininkas W.Lenyk atidarymo kalboje pažymėjo, jog per pirmuosius 5 pokario metus lietuviai išleido daugiausia knygų, būtent: latviai 719, ukrainiečiai 718, gudai 189, o lietuviai 755. Periodikos lei-

dime lietuviai užėmė antą vietą (142); pirmoji teko ukrainiečiams (232).

Parodos metu suruošti 4 literatūros vakarai. Kovo 26 pristatyta pabaltiečių kūryba. Lietuvių autorių (A.Jasmanto, Maironio, Putino, B.Sruogos) kūrinius lietuviškai skaitė V.Hermanaitė ir K.Pauliukėvičiūtė. Dr.J.Grinius paruošė lietuvių literatūros apžvalgą bei charakteristiką.

VLB Mūncheno apylinkė išleido gražiai spalvotai iliustruotą Apylinkės valdybos ž i n i ū b i u l e t e n ė Nr.5, skirtą Motinos dienai.

S t u t t g a r t e

vietos apylinkės narių susirinkimas įvyko balandžio 17 Steinhaldenfelde. Pirmininkavo J.Norkaitis, senj., sekretoriavo J.Krasnauskienė. Metinės veiklos apžvalgą ir finansinę apyskaitą pateikė apylinkės pirmininkė Z.Glemžienė. Į naują valdybą išrinkti: pirmininke Z.Glemžienė, vicepirmininku kun.K.Senkus ir išdininke Eug.Lucienė. Į kontrolės komisiją - P.Suoka, J.Gasiūnas ir S.Baublienė.

Penktą (1965-1970) metų VLB Stuttgarto apylinkėi pirmininkavęs KAZYS ŠIMANAUSKAS pakvietė visus susirinkimo dalyvius į savo 65-jo gimtadienio vaišes.Cannstatte.

Sukaktininkas yra gimęs 1906 balandžio 16 Skriaudžių parap., Marijampolės apskr. Nepr.Lietuvoje buvo valstybės tarnautojas ir visuomenės veikėjas. Ažuolų Būdoj suorganizavo šaulių būrį ir jam vadovavo. Per pirmąjį bolševikmetį sėdėjo kalėjime. Į Vokietiją atvyko 1944. Čia visą laiką dirbo pas amerikiečius bei tarptautinėse pabėgėlių globos organizacijose. Pr.metais Ludwigsburge pradėjo leisti ir redaguoti "Lietuvių žodį".

Kaziui Šimanauskui linkime geros sveikatos ir ryžto toliau darbuotis visuomeninio bei kultūrinio darbo baruose.

R o m u v o j e

VLB vietos apylinkės metinis narių susirinkimas įvyko balandžio 24. Kai kuriems nariams išvykus savo reikalais kitur, nustatytų laiku nesusidarė kворumo, užtat susirinkimas buvo pradėtas pusvalandžiu vėliau. Pirmininku išrinktas kun.H.Šulcas, sekretoriauti pakviesta P.Jurgauskienė. Apylinkės pirmininkas mokyt.S.Antanaitis padarė metinės veiklos apžvalgą, išdininkas ir sekretorius mokyt.A.Veršelis pranešė piniginių stovį.

Pirmininkas Antanaitis užakcentavo tarp kitko šiuos kultūrinės veiklos momentus: narių kelionės į Mannheimo teatrą ir į tarptautinę knygų parodą Frankfurte, nuvežimą gimnazijos tautinių šokių šokėjų grupės į Mannheimo operą "Stebuklingoji fleita", gimnazijos kapeliono ir valdybos nario kun.St.Šileikos išleistuvių suruošimą, Kūčių vakarienę, Šalpos komisijos prie apylinkės įsteigimą ir jos pirmąjį darbą - drabužių ir batų siuntinio Suvalkų lietuviams pasiuntimą, VLB Mainzo apylinkės pirmininko a.a.J.Matulaičio pagerbimą, parūpinant vainiką ant jo kapo ir dalyvaujant laidotuvėse, ir t.t. Vykdam šią programą, apylinkės valdyba turėjo daug išlaidų, kurioms padengti neužteko pajamų. Todėl Valdybos nariai sumokėjo patys apie 150,--DM sąskaitų. Tik tuo būdu galėjo būti suvestas metinis balansas.

Susirinkimas pritarė Apylinkės valdybos veiklai.

Kontrolės komisijos pranešimą padarė mokyt.A.Krivickas. Priimta Apylinkės pajamų-išlaidų sąmata 1971 metams 400,--DM sumos.

Išrinkta nauja V a l d y b a, kuri taip pasiskirstė pareigomis:

- 4 -

pirmininkas mokyt. S. Antanaitis, išdininkas mokyt. A. Veršelis, sekretorė P. Jurgauskienė. Į Kontrolės komisiją išrinkti mokyt. A. Krivickas ir A. Siugždinis.

Planuojant ateities veiklą, numatytas aktyvesnis visų narių įtraukimas į bendruomeninį darbą, išjudinimas jų iš pasyvumo. Svarstyta dramos veikalo paruošimas scenai ir kit.

S a a r l o u i s - B e a u m a r a i s

Balandžio 24 VLB Saaro krašto apylinkėje įvyko metinis narių susirinkimas. Po apylinkės pirmininko Algirdo Palavinsko veiklos pranešimo išrinkta vadovybė sekantiems metams. Pirmininku perrinktas apylinkės steigėjas mokyt. A. Palavinskas, sekretorium ir išdininku - Vytautas Rainys, o kontroliere - Sofija Nagelienė. Susirinkime dalyvavo ir VLB Tarybos referentas apylinkių reikalams kun. Bronius Liubinas.

----- xXx -----

V A S A R I O 16 G I M N A Z I J O J

mokslas po Velykų atostogų prasidėjo balandžio 20 ir tęsis iki liepos 10. Tada prasidės vasaros atostogos (iki rugsėjo 5).

S v e č i a i

Balandžio pradžioje gimnazijoje lankėsi jos rėmėjas St. Kačinskas iš Hamiltono (Kanada). Čia pusantros dienos svečiavosi ir nuoširdūs gimnazijos rėmėjai Lauciai iš Čikagos. Jie yra surinkę daug dolerių, o ir patys savų nemažas sumas aukoję.

TĖVUI ALFONSUI BERNATONIUI IŠ AMERIKOS SUGRĮŽUS (Pasikalbėjimo 2 tąsa)

REDAKTORIUS - Tėve Bernatoni, 2 ir 3 INFORMACIJŲ numeriuose pasakojote apie savo kelionę po JAV-bes ir Kanadą, telkiant aukas naujo bendrabučio statybai. Pasakojimą baigėte grįžimu į JAV-bes. Kokias vietas ir asmenis aplankėte Amerikoje?

TĖV. BERNATONIS - Lapkričio 5 vakare atvykau į Detroitą. Apsistojau šv. Antano parapijoje pas kleboną Šimaitį. Tą patį vakarą atsilankė Amerikos lietuvių balso klubo pirmininkas Vacl. Urbonas. Jo žmona Stasė yra Vasario 16 gimnazijai remti būrelio vedėja. Su inž. Urbonu aptarėme vėjus Detroito reikalus.

Lapkričio 6 per Amerikos lietuvių balso radiją kreipiausi į Detroito lietuvius.

Lapkričio 7 Eglė ir Rusnė Baltrušaitytės nuvežė mane pas lietuviškų parapijų klebonus Krikščioniavičių ir Kundrotą pasitarti dėl aukų rinkimo vėjus jų parapijų bažnyčiose. Šv. Petro parapijos klebonas leido rytojais (lapkr. 8) dieną jo bažnyčioje rinkti aukas. Šv. Apvaizdos parapijos klebonas Kundrotas sutiko paaimti aukų vokelius ir rinkliavą praveisti vėliau. Vakare mokyt. K. Jurgutis nuvežė mane pas dr. Otto ir Vandą Vaitus. Jie mane vaišingai priėmė ir įteikė 300 dolerių auką.

Lapkričio 8 šv. Petro bažnyčioje atlaikiau mišias, pasakiau pamokslą ir išdalinau aukų vokelius. Per pietus buvau svečias Amerikos lietuvių balso klubo radijo 25-rių metų jubiliejiniame pokilyje. Pasinaudojau proga kreiptis į gausius ir įtakingus svečius gimnazijos reikalui.

Lapkričio 9 kun. Lengvinas iš Windsoro nusivežė mane atgal į Kanadą.

Lapkričio 10 Londonė (Ontario) dalyvavau Kanados lietuvių kunigų vienybės suvažiavime. Čia padariau pranešimą ir gavau konfratūrų pažadą remti bendrabučio statybą. Suvažiavime sutikau Londono LB apylinkės pirmininką Pocių ir bažnytinio komiteto pirmininką Butkų. Ir jie pažadėjo remti pastangas pastatyti mokiniams naują bendrabutį.

Lapkričio 11 Windsore tariasi su vietos LB apylinkės pirmininku Kuraičiu ir jo dukra, kuri yra svečiavusis Romuvoje ir gimnazijoje. Jie noriai ir entuziastingai pažadėjo telkti aukas.

REDAKTORIUS - Ar ir antras Jūsų vizitas Kanadoje truko taip ilgai, kaip ir pirmas?

TĖV. BERNATONIS - Nors Kanados lietuviai buvo žavūs savo dosnumu ir vaišingumu, tačiau laikas neleido ilgiau pas juos pasilikti. Lapkričio 11 vakarę kun. Lengvinas išvežė mane atgal į Detroitą pas dr. Petrą ir Laimą Žemaičius. Mano misijai jie parodė didelį prielankumą ir įteikė 500 dol. auką. Žemaičiai augina 4 šaunias dukras ir galvoja jas leisti į Vasario 16 gimnaziją. Lapkričio 12 kalbėjau per R. Valatkos vedamą Detroito lietuvių radijo valandėlę.

Lapkričio 13 su mokyt. K. Jurgučiu aplankiau keletą šeimų, stengdamasis surasti pasišventusių asmenų, kurie sutiktų sudaryti aukų rinkimo vajaus komitetą Detroito.

Lapkričio 14 dalyvavau dainaviečių jubiliejiniame pokyly, kur turėjau progą susitikti daug vadovaujančių detroitieškių lietuvių. Keletas svečių čia pat įteikė 193 dol. auką.

Lapkričio 15 šv. Antano bažnyčioje atlaikiau pamaldas, pasakiau pamokslą ir išdalinau aukų vokelius. Vidudieny Lietuvių namuose įvyko steigiamasis vajui vykdyti komiteto susirinkimas. Komitetą sudarė 15 kviestinių asmenų: pirmininkas K. Jurgutis, išdininkas V. Staškus ir sekretorė Birutė Čečkus. Pietų buvau pakviestas pas Griškelius, kur dalyvavo apie 15 asmenų. Visi pasižadėjo remti bendrabučio statybą. Vakare su J. Baltrušaičiu išvykome pas kleboną kun. J. Kluonių į Skidway Lake, Mich.

Lapkričio 16 klebonas ir jo šeimininkė amerikietė įteikė po 100 dol. mokinių bendrabučio statybai.

REDAKTORIUS - Skidway Lake yra kurortinė vieta. Ar nesusigundėte po ilgos bei varginančios kelionės ir įtempto darbo padaryti pertrauką ir keletą dienų pailsėti?

TĖV. BERNATONIS - Pagunda buvo didelė, bet laikas neleido ilsėtis. Lapkričio 17 grįžau į Detroitą. Čia turėjau ilgą pasikalbėjimą su čikagiškio dienraščio DRAUGO korespondentu V. Seleniu. Vakare buvau pakviestas Damušių ir Pikūnų šeimų painformuoti apie jų atžalyno mokymosi galimybes Vasario 16 gimnazijoje. Iš Detroito į Romuvą mokyti ketina atvykti 5 jaunuolės-iai.

Lapkričio 18 ir 19 sutvarkiau aukotojų iš Detroito sąrašus, aplankiau keletą šeimų, kurios irgi įteikė savo aukas. Detroito lietuviai bendrabučio statybai sudėjo 1.347 dol. Į šią sumą neįeina aukos, surinktos bažnyčiose, ir keletas pavienių asmenų įteiktos vajaus komitetui. Vėliau teko patirti, kad detroitiečiai jau yra suaukoję per 3.000 dol.

Lapkričio 19 Užkuraičiai išvežė mane į Čikagą.

REDAKTORIUS - Čikaga yra lietuvių sostinė. Tikimės, kad ji stipriai parėmė bendrabučio statybą.

TĖV. BERNATONIS - Tikrai, Čikagoje gyvena daugiau lietuvių, negu bet kuriame kitame pasaulio mieste. Tačiau aukas rinkti ten gana sunku, nes visų akys nukreiptos į Čikagą. Tuo metu Čikagoje prašinėjo aukų apie 20 įvairių lietuvių organizacijų bei institucijų.

Lapkričio 20 su St. Patlaba aplankiau Margučio radiją ir dienraštį DRAUGĄ. Laikraštis tuoj painformavo apie mano atvykimą ir nurodė adresą. Apsistojau pas Cicero kleboną Stankevičių.

Lapkričio 21 per Margučio radiją, vadovaujamą P. Petručio, kreipiausi į čikagiečius. Sof. Barcus radijui, vadovaujamam Daukaus, įkalbėjau tris pranešimus į magnetofono juostas. Vakare dalyvavau Frontininkų tarybos suvažiavimo vakarienėj, kurios dalyviams paaiškinau savo

kelionės tikslus. Čia susitikau ir tariasi su Čikagos LB apygardos pirmininku J. Jasaičiu ir keletu kitų asmenų dėl vajaus komiteto sudarymo.

Lapkričio 22 Cicero šv. Antano bažnyčioje pasakiau du pamokslus ir išdalinau aukų vokelius. Popiet aplankiau porą šeimų.

Lapkričio 23 su H. Songinu aplankiau klebonus Zakarauską ir Abromaitį, kurie sutiko aukų vokelius tarp parapijiečių paskleisti šiais metais. Tą pačią dieną dar spėjau padaryti vizitą vysk. V. Brizgiui ir painformuoti jį apie Vasario 16 gimnazijos reikalus.

Lapkričio 24 pas Eitūčius sutikau buv. gimnazijos mokytoją dr. G. Valančių, kuris įteikė pirmąją Čikagoje auką - 50 dol. Pietų pakvietė inž. A. Rudis. Su juo sutariau, kad padarysiu pranešimą per FORUM radiją.

Lapkričio 25 kun. P. Patlaba nusivežė mane pietų pas dr. Antaną ir Alianą Lipskius, kurie paaukojo 150 dol. Dr. Lipskienė pasižadėjo dalyvauti vajaus komitete. Vakarieniavau pas dr. Strimaitį, aukojusį 50 dol.

Per kalakutų šventę (lapkričio 26 ir 27) svečiavausi pas Šimaičius, Masilionius ir Pemkus. Mokyt. Masilionis sutiko įeiti į vajaus komitetą, o kiti pasižadėjo remti statybą aukomis.

Lapkričio 28 H. Songinas nuvežė mane pas prel. Mozerį, kuris sutiko priimti aukų vokelius ir išdalinti juos šiais metais. Su Šilkaičiais, paaukojusiais 25 dol., aplankiau dr. Juozapavičių (aukojo 20 dol.), dr. Taurą ir dr. Reinį (abu aukojo po 50 dol.). Vakare dalyvavau šv. Antano parapijos lituanistinės mokyklos vakarieneje.

Lapkričio 29 šv. Antano bažnyčioje laikiau pamaldas ir sakiau pamokslą. Buvo surinkti praeitą sekmadienį išdalinti aukų vokeliai, kuriais sudėta 383 dol., įskaitant ir Zalatorių 100 dol. auką. Dr. Gurklevičius nusivežė mane į lietuvių gydytojų korporacijos "Fraternitas Lituanica" sukurtą vakarienę, kurios metu padariau pranešimą. Naktį su dr. Kaunu aplankiau ligoninėje prel. M. Krupavičių.

Lapkričio 30 salezietis tėv. P. Urbaitis, kuris tuo metu taip pat rinko aukas lietuvių saleziečių reikalams, įteikė 100 dol. čekį bendrabučio statybai. Išsiunčiau gimnazijai surinktas aukas ir šv. Antano lietuvių bankelių atidariau bendrabučio statybos sąskaitą.

Gruodžio 1 su H. Songinu palankiau DRAUGO spaustuve, kur paprašiau paskelbti aukotojų sąrašus, tėvus marijonus, jezuitus ir didelį gimnazijos rėmėją kun. B. Sugintą. St. Patlaba nuvežė mane pas dr. L. Kriaučeliūną vakarienes. Jis aukojo 100 dol., bet nesutiko įeiti į vajaus komitetą. Vakare dar aplankiau Just. Jašmantą, kuris iš sunkiai uždirbtų pinigų įteikė 160 dol. auką.

Gruodžio 2 dr. Kisieličius nusivežė mane į Lietuvių fondo vadovybės posėdį, kur nušviėčiau bendrabučio statybos svarbą.

Gruodžio 3 su kun. Patlaba aplankė evangelikų kun. Trakį, kuris sutiko įeiti į vajaus komitetą ir savo parapijoje telkti aukas.

Gruodžio 4 aplankiau keletą Čikagos lietuvių šeimų. Seni gimnazijos rėmėjai ir lankytojai "Terros" savininkai Savinskai pažadėjo bendrabučio statybai paaukoti 100 dol.

Tą dieną Čikagos lietuvius pasiekė liūdna žinia: mirė prel. M. Krupavičius.

Gruodžio 5 dalyvavau didingoje protesto prieš Simo Kudirkos išdavimą demonstracijoje.

Gruodžio 6 tėvų jezuitų Jaunimo namuose dalyvavau JAV LB Centro, Čikagos apygardos ir apylinkės ir Lietuvių fondo valdybų posėdy ir padariau pranešimą. Vakare buvau garbės svečias Jaunimo centro statybai remti suruoštoje vakarieneje. Čia sutikau daug įtakingų čikagiečių ir su jais kalbėjau apie aukų telkimą.

Gruodžio 7 aplankiau Lieponius, kurie įteikė 50 dol., ir dar keletą šeimų, aukojusių mažesnes sumas.

Gruodžio 8 įvyko nelaimė: mano globėjas H. Songinas, parvežęs mane iš Cicero, grįždamas namo sudaužė savo mašiną.

Vakare laidotuvių koplyčioje Vokietijos LB ir Vasario 16 gimnazijos vardu atsisveikinau su gimnazijos krikšto tėvu ir dideliu jos rėmėju prel.M.Krupavičium.
 Gruodžio 9 dalyvavau prel.M.Krupavičiaus laidotuvėse šv.Kazimiero kapinėse.

(B.d.)

D a l y v a v o m o k y t o j ų k o n f e r e n c i j o j e
 Fizikos mokslo priemonių gimnazijai išsigijimo reikalais mokyt.S.Antanaitis nuo balandžio 4 iki 9 lankėsi Göttingene. Ta proga jis dalyvavo Vakarų Vokietijos gimnazijos mokytojų (matematikų, fizikų, chemikų ir biologų) metiniame suvažiavime, kuris buvo sukviestas mokytojų draugijos (MNU), turinčios tikslą plėsti ir vystyti matematikos ir fizikos dėstymą.
 Suvažiavime dalyvavo ca.1.100 asmenų. Per tris dienas buvo perskaityta 60 referatų ir pranešimų.

N A U J O B E N D R A B U Č I O S T A T Y B A I A U K O J O :

L i e t u v i ų f o n d a s	1.000,--dol
Lietuvių kredito kooperatyvas TALKA, Hamilton (Kanada)	600,-- "
St.Casimirs Lith.R.C.Church, Delhi (Kanada) surinkta	244,50 "
St.Peter+Paul Lith.R.C.Church, Elizabeth (JAV) "	167,-- "
Emilijos Jurevičiūtės Lindeno (JAV) surinktos aukos	170,-- "
ALT Miami (JAV) skyriaus auka per V.P.Yankų	109,-- "
Kun.V.Martinkus iš Providence (JAV), S.Ramonas iš Lindeno (JAV), Ona Ivaškienė, A.Grigaliūnas ir J.Vembrė iš S.Bostono (JAV), A.Ryliškis ir kun.F.Geisčiūnas iš Brooklyno (JAV), R.Zalubai iš Silver Spring (JAV), Phonix LB apylinkė per K.Rudaitytę (JAV) ir Windsoro LB apylinkė per J.Kuraitę (Kanada) po	100,-- "
Dayton, Ohio (JAV) lietuviai per J.Gečą	84,-- "
J.Liorentas iš Čikagos (JAV), Mykolas Januška ir Vincas Januška iš Winnipego, Čerškus ir Naikauskai iš Windsoro (Kanada) po	50,-- "
Bostono LB apylinkės valdyba, D.Bielskus iš Čikagos, Al.Sruoginis iš Norwood ir G.Penikas iš Melville (visi JAV) po	25,-- "
K.ir P.Variakojai iš Čikagos Onos Laumytės atminimui (vietoj gėlių), dr.D.Variakojis iš Čikagos ir V.A.Penikai iš Port Washington (visi JAV) po	20,-- "
E.Raila iš Baltimores, A.ir G.Stapulioniai iš Dorchester ir V.Eikinas iš Randolph, Ma. (visi JAV) po	15,-- "
V.Pažiūra iš Anaheimo, V.Šventoraitis iš Brooklyno, J.Jūrenas iš S.Bostono, V.Abronaitis iš Richmond Hill, J.Sininskas iš Greenlawin (visi JAV), A.Behm iš Kanados, Zatorskis, Čiuprinskas, Krakauskas ir Kudzmavičius iš Windsoro (Kanada) po	10,-- "
Z. Petrauskienė iš Dorchester (JAV)	8,-- "
St.Griežė-Jurgelevičius iš Dorchester (JAV), H.A.Satinskas iš Ringols, E.Petrusevičius iš Toronto, Pr.ir R.Dumčiai, Garbus, Balaišis, Linkevičius, Jusys, Baltrušiūnas, Kurai, J.Švabauskas, J.Mikelskas, S.Pakauskas, Č.Pakauskienė ir M.Pakauskaitė iš Windsoro (Kanada) po	5,-- "
Barisas iš Windsoro (Kanada)	3,-- "
G.J.Stokas iš Baltimores (JAV), Rudakas iš Windsoro, E.Gumbelis, E.Hermanas, A.Smitas, Z.Kaulienė, K.Smilgienė, Artinavičius, A.Nagelis, K.Batūra, B.Vileita ir A.Smilgelis iš Vancouver (Kanada), O.Majauskienė iš Coquetlam, A.Garanson iš Delbrook (Kanada) po	2,-- "
P.Gobužas iš Bergenfieldo	1,-- "

- 8 -

M.Gečionis iš St. Augustino (V. Vokietija) ir Liet. plokštelinių leidykla KRIVULĖ iš Montreal'io (Kanada) po	300,--DM
Izidorius Sragauskis iš Hamburgo	150,--"
J. Lingė iš Hamburgo, E. Rosploch iš Berlyno, A. Lipšys iš Heidesheim, E. ir R. Baliuliai iš Hamburgo (V. Vokietija) ir W. Bardauskas iš Cicero (JAV) po	100,--"
Kun. A. Bunga iš Bad Wörishofeno	60,--"
Dr. W. V. Didžys iš Altona (Australija)	50,--"
Iš neišskaitomų pavardžių aukotojų per J. Valaitį iš Hamburgo A. Makutėnas, Šneideris, J. Sutkaitis ir Harneris iš Andernacho, Leščiukaitis, M. Lipšys ir W. Dörfler iš Hamburgo po ..	10,--"
Andrijaitis ir Ivanovas iš Andernacho, M. Berentienė ir E. Banevičienė iš Pinnebergo, Schiewe, J. Wendler, J. Jūrcys ir V. Kerpa iš Hamburgo po	5,--"
Jašidlauskas iš Hamburgo	3,--"
M. Krenzler ir E. Zeulner iš Hamburgo po	1,--"

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja

Vasario 16 gimnazijos kuratorija

Bendrabočio statybos sąskaita: Konto Nr. 01/76719
Deutsche Bank, Weinheim/Bergstr. (Sonderkonto Internatsbau)

Aukotojams sumažinami mokesčiai

----- xXx -----

P R I E Š K O N S T I T U C I J O S K E I T I M A

LAISVĖS SĄJUNGA (Bund der Freiheit) Munchene, susaukė keletą pasitarimų numatomam Federalinės Vokiečių Respublikos konstitucijos kai kurių straipsnių keitimui svarstyti. Buvo išrinkta komisija memorandumui tuo reikalu suredaguoti. Š. m. kovo mėn. pradžioje buvo priimtas ir pasirašytas šis memorandumas:

"19-kos Rytų ir Pietryčių Europos tautų pabėgėlių centrinių atstovybių ir sąjungų atstovai 1971 kovo 4 paskelbė šį

m e m o r a n d u m a .

Su dideliu susirūpinimu sutikome siūlymą pakeisti Konstituciją (73 ir 87 str. str.) - Vokiečių Bundestago spaudinys VI/1479. Naujosios 87 str. 1 pastr. 2 sakinio redakcijos tekste kalbama apie 'užsieniečius' federalinėj teritorijoje. Federalinėj Vokiečių Respublikoj šiuo metu yra per du milijonai užsieniečių svečių-darbininkų (Gastarbeiter), studentų, turistų ir kit. Be jų čia gyvena dar palyginti mažas skaičius pabėgėlių iš Rytų ir Pietryčių Europos kraštų. Jie naudojami prieglaudos teise, Ženevos konvencijos nustatyta 1951 liepos 28 apie teisinį pabėgėlių statusą (Rechtsstellung). Bendras pavadinimas 'užsienietis' slepia savyje pavojų, kad pritaikant planuojamą įstatymą, bus pažeistos pabėgėliais jau pripažintų ir prieglaudos beieškančių asmenų teisės, garantuotos tarptautinės konvencijos, kurią nesąlygiškai yra pasirašiusi Federalinė Vokiečių Respublika, o taip pat ir 1950 bei 1952 konvencijos apie žmogaus teisių apsaugą.

Mes sveikiname Federalinės vyriausybės pastangas griebtis priemonių užkirsti kelią teroro veiksams, tačiau norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad sąvokos 'užsienietis' taikymas be skirtumų praktikoje galėtų vesti į pažeidimą Ženevos sutarties nuostatų, kadangi nebus paisoma ypatingo politinė prieglauda besinaudojančių pabėgėlių statuso. Tai galėtų iššaukti ir nepalankią Vakarų užsienio reakciją. Į šitą aspektą ypatingai turėtų būti atsižvelgta vykdomuosiuose nuostatuose, kad nebūtų praskiesta iki šiol aiški pripažinto pabėgėlio sąvoka, kuri vietos administracijos įstaigų ir taip jau pradedama

pamiršti".

Lietuvių vardu memorandumą pasirašė Vokietijos LB Tarybos prezidento pirmininkas ir visuomeninių reikalų referentas dr. J. Grinius. Dokumentas skirtas Federalinės vokiečių vyriausybės, Bundestago bei Bundesrato nariams, visuomenės veikėjams ir kit. įtakingiems asmenims.

Kitu, taip pat kovo 4 pasirašytu memorandumu kreipiamas dėmesys į 1970 lapkričio 26 Belgrade tarp Federalinės Vokiečių Respublikos ir Jugoslavijos sudarytą kriminalinių nusikaltėlių išdavimo sutartį. Nurodoma, jog komunistiniams diktatoriams nesunku iš paprasto bėglio padaryti kriminalinį nusikaltėlį. Be to, 1950 bei 1952 Žmogaus teisių konvencija ir Ženevos sutartis draudžia išduoti politinį pabėgėlį, besinaudojantį prieglaudos teise, net ir tuo atveju, jei jis padaro kriminalinį nusikaltimą.

Memorandume išreikštas įspėjimas, kad Belgrado sutartimi nebūtų pažeistos tarptautinėmis sutartimis garantuotos pabėgėlių teisės.

----- x -----

I r v è l L E N A V A L A I T I S

Antroj vokiečių televizijos pragramoj DREHSCHIEBE buvo vėl pristatyta jaunoji mūsų tautietė Lena. Prieš tai jos nuotrauką ir informaciją išsispausdino FERNSEH-WOCHE žurnalas. Ten skaitėme, kad "Lena Valaitis yra modernioji 'Kristutė iš pašto': būdama sekretore Frankfurto pašte, ji dalyvavo prieauglio varžybose vienoje Frankfurto kavinėje. Labai šauni jauna lietuvaitė tapo laimėtoja. Tai buvo 1963.

Po to Lena daug dirbo. Ji mokėsi dainuoti ir pianinu skambinti. Vaisius buvo tas, kad išsikapstė į raiškia dainininkę. Tai paliudijo jos pasirodymas ZDF-HITPARADE.

Lietuvoje gimusi dainininkė Lena Valaitis ši kartą dainuos savo naują dainą "Und das Leben wird weiter geh'n".

Jei ankstyvesniuose Lenos pristatymuose televizijoje ir radijuje pasigedome šilimos, kuria būdavo apgiaubiami kai kurie kiti pop-dainininkai-ės, tai balandžio 14 ji buvo pranešėjos pristatyta tikrai simpatyngai. Paklausta ar moka lietuviškai, Lena atsakė teigiamai. Pranešėja prisipažino, kad ji ir, tur būt, dauguma žiūrovų lietuvių kalbos nėra niekad girdėję. Paprašė pasakyti, kur ji tą kalbą išmokusi ir pakalbėti. Dainininkė paaiškino, kad ji mokėsi lietuvių gimnazijoje Hüttenfelde, esančiame netoli Heidelbergo, o namuose su mama ir dabar kalbanti lietuviškai. "Sveiki mieli žiūrėtojai", tarė ji lietuviškai ir pranešėjai išvertė, ką tai reiškia vokiškai. Dainavo programoje įrašytą dainelę.

K a t a l i k ų s u v a ž i a v i m a s

Europos lietuvių katalikų dvasiškių ir pasauliečių suvažiavimas šaukiamas 1971 gegužės 28-31 Braunsharde, netoli Darmštado. Bus svarstomos religinės problemos ir sprendžiami organizaciniai klausimai. Parapinės pasauliečių tarybos ir kitos lietuvių katalikų bendrijos į suvažiavimą siunčia po 3-4 rinktus atstovus. Rengia Vyriausioji lietuvių katalikų sielovados vadovybė Vakarų Europos lietuviams. Suvažiavimo reikalų vedėjas - tėv. A. Bernatonis, 611 Dieburg, Minnefeld 34. Pragyvenimas vienam asmeniui kainuos 14 DM per parą.

P e r R a u d o n a j i K r y ž i ų i e š k o m i :

BALBACH Auguste, gim. 1887.I.3 Vilkavišky.

BALBACH Marija " 1882.X.16 "

BATAITIS ar BATAKYS Pranas, gim. 1929.II.29 Gelgaudiškio valsč.

DELIŪNAS Povilas, gim. 1926.X.19 Trainių kaime.
GARULSKAS Pranas, " 1926.VI.23 Skuode. Ieško motina Zofija.
GIEDRA Augustas, s.Jurgio, gim.1921.II.2 Veitumėnuose, Tauragės apskr.
GIEDRA Juozas " " " 1924 Lietuvoje.
PAULAUSKAS Stasys-Henrikas, s.Aleksandro, gim.1914 Leningrade.
PHILIPP Leopold, gim.1906.VII.31 Kaune.

Mūsų biuletenį gaunančius laikraščius maloniai prašome skelbti ieškojimus ir tuo būdu padėti Lietuvoje gyvenantiems išskirtų šeimų nariams po daugelio metų susirasti savuosius ar bent sužinoti apie jų likimą. Atsiliepusiems asmenims pateiksime ieškančiųjų adresus, kad jie patys parašytų.

I N F O R M A C I J O M S l e i s t i a u k o j o :

P.Kirkilionis iš Pirmaseno 50 DM, dr.A.Raišys iš Weiskircheno 30 DM ir mokyt.Alg.Palavinskas iš Mitlosheimo 10 DM. Ačiū.

N.PENKAITIS (68 Mannheim 24, Germania Str.40) nebrangiai tiekia lietuviškas monetas.

N A U J O S K N Y G O S

Jurgis Gliuda. SIMAS. "Vilties" leidinys. 1971. 158 psl. Kaina 3 dol. Knyga gaunama: "Viltis", 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. USA.

Veikale su visomis smulkmenomis aprašyta Simo Kudirkos tragedija, sujaudinusi ne tik lietuvius, bet visą Ameriką ir platųjį pasaulį.

Liudas Dovydenas. MES VALDYSIM PASAULĮ. Du tomai atsiminimų iš bolševikmečių. Išleido "Romuvos" leidykla, 84-20 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.11421. USA. Vieno tomo kaina 4 dol. I t. - 264 psl., II - 256 psl. minkštais viršeliais. Viršelį piešė dail.Pr.Lapė.

Autorius pirmosios sovietų okupacijos metu buvo Aukščiausios tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojas Lietuvoje. Knygoje aprašo savo patyrimus su rusais bei komunistų partijos vadais, dirbant atsakingą darbą.

ŽYMIOS LIETUVĖS MOTERYS mitologijoje, padavimuose ir istorijoje. Išleido dr.M.Anysas ir Anysienė. Toronto (Kanada). Kaina 25 DM su persiuntimu. Galima užsisakyti pas mokyt.Fr.Skėrį, 648 Hattenfeld.

Stefan Yowev AR GALI BŪTI NUGALĖTAS KOMUNIZMAS? Vokiečių kalba. (Kann der Kommunismus überwunden werden?). Reklamė kaina 2,80 DM. Užsisakyti STIMME DER FREIHEIT. Redaktion. 6626 Bous/Saar, Friedrich-Ebert-Str.5.

Knyga patartina perskaityti kiekvienam, besidominčiam sovietinėmis bei komunizmo problemomis.

Tuo pačiu adresu galima užsisakyti dvisavaitinį vokiečių kalba laikraštį "Stimme der Freiheit". Kaina 12 DM metams.

"Stimme der Freiheit" anksčiau buvo mėnesinis, nuo š.m.balandžio pradėtas leisti du kartus per mėnesį. Išvedė puslapį anglų kalba "East-European Gazette". Tinkamas užprenumeruoti ir pasiųsti draugams į Angliją, JAV-bes, Kanadą bei Australiją.

Leidžia "Aktion der Freiheit", kuriai priklauso 21 pabėgėlių iš sovietinio bloko kraštų grupė.

V L B Valdyboje Romuvoje g a l i m a i s i g y t i :

Auksinį lietuvio ženkliuką už	24 DM
V.Gailiaus vokiškai-lietuvišką žodyną 1200 psl. už	15 "
Prof.Pr.Skardžiaus ir kit. Lietuvių kalbos vadovą už	10 "
Hellmanno Trumpą Lietuvos istoriją vokiečių kalba "	8 "
ELTA-PRESSEDIENST lietuvių grafikų darbų aplanką "	5 "

Vokietijos lietuvių bendruomenės valdybos einamoji sąskaita -
 Deutsche Bank Weinheim/Bergstr., Konto Nr. 01/17978